Eriävä mielipide kirjastoauton lakkauttaminen Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kokous 19.11.2026

tanja.pyykkonen[redacted]
kirjaamo@kuhmo.fi

FI → HUOM: Tämä sähköposti on lähetetty organisaatiosi ulkopuolelta. Älä avaa linkkejä tai liitteitä, ellet tunnista lähettäjää ja tiedä, että sisältö on turvallista.
(EN →This email originated from outside of the organization. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know the content is safe.)

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Kirjastoautotoiminnan lakkauttaminen

Jätän eriävän mielipiteen sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päätökseen kirjastoautotoiminnan lakkauttamisesta.

En voi yhtyä päätökseen, koska katson, ettei kirjastoautotoiminnan lakkauttamisen vaikutuksia, vaihtoehtoisia toimintamalleja eikä korvaavien palvelujen todellisia kustannuksia ole selvitetty riittävän kattavasti ennen näin merkittävän lähipalvelun lakkauttamista.

Kirjastoauto on tärkeä ja monille kuntalaisille ainoa helposti saavutettava kirjastopalvelu. Sen merkitys korostuu erityisesti lasten, nuorten, ikäihmisten, liikuntarajoitteisten sekä haja-asutusalueilla asuvien kohdalla. Kuhmo on ikääntyvä ja harvaan asuttu kaupunki, jossa lähipalvelujen saavutettavuuden turvaaminen on erityisen tärkeää.

Kirjastoauton käyttöluvut osoittavat, että palvelulle on todellista tarvetta. Vuonna 2024 kirjastoautosta tehtiin 23 938 lainaa, ja toiminta kattaa 10 reittiä sekä noin 100 pysäkkiä. Kyse ei siis ole tarpeettomasta tai vähämerkityksisestä palvelusta, vaan laajasti kaupunkilaisia palvelevasta toiminnasta.

Myös kaupungin omassa vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu lakkauttamisen heikentävän palvelujen saavutettavuutta. Vanhus- ja vammaisneuvosto, maaseudun neuvottelukunta sekä nuorisovaltuusto ovat tuoneet esiin huolensa palvelun säilymisestä ja vaihtoehtoisten ratkaisujen selvittämisen tarpeen. Lisäksi kuntalaisilta saatu palaute osoittaa, että kirjastoautopalvelua pidetään tärkeänä.

Pidän ongelmallisena sitä, että noin 65 000 euron vuosikustannuksen perusteella ollaan valmiita luopumaan palvelusta ilman, että ensin selvitetään riittävästi, millä tavoin palvelu voitaisiin järjestää nykyistä edullisemmin. Mahdollisen säästön rinnalla on arvioitava myös korvaavien palvelujen kustannukset, henkilöstöresurssit sekä vaikutukset kuntalaisten yhdenvertaisuuteen ja hyvinvointiin.

Mielestäni ennen lakkauttamispäätöstä olisi tullut selvittää esimerkiksi pienemmän pakettiautopohjaisen kirjasto- tai monipalveluauton mahdollisuudet, reittien uudelleenjärjestelyt sekä eri toimialojen välinen yhteistyö. Näin olisi voitu etsiä kustannustehokasta ratkaisua, joka turvaa palvelun myös tulevaisuudessa.

Kuhmon kaupungin strategian *Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset* tulee tarkoittaa sitä, että myös keskustan ulkopuolella asuvilla on mahdollisuus saavutettaviin palveluihin. Myös UNESCO:n kirjallisuuskaupunkina Kuhmon tulisi kantaa vastuuta lukemisen, kirjallisuuden ja kulttuuripalvelujen saavutettavuudesta koko kaupungin alueella.

Katson, että talouden tasapainottaminen on tärkeää, mutta säästöjä ei tule hakea heikentämällä kohtuuttomasti niiden kuntalaisten palveluja, joilla on muutenkin rajalliset mahdollisuudet käyttää keskustassa sijaitsevia palveluja.

Kirjastoautotoiminnan lakkauttaminen on peruuttamaton tai ainakin vaikeasti palautettava ratkaisu. Siksi vaihtoehdot ja kokonaisvaikutukset olisi tullut selvittää ennen päätöksentekoa, ei vasta sen jälkeen.

Pidän kirjastoautopalvelua investointina kuhmolaisten hyvinvointiin, yhdenvertaisuuteen, lukutaitoon ja kylien elinvoimaan. Lisäksi ikäihmisiä ja yksineläjiä on maaseudulla joille palvelu on tärkeä, sosiaalinen hetki. Tuohan se myös ihmiselle turvaa, että kaupunki muistaa maaseudun ihmisiä edes yhdellä lähipalvelulla.

Näillä perusteilla en voi hyväksyä kirjastoautotoiminnan lakkauttamista koskevaa päätöstä, vaan katson, että toiminnan säilyttämisen ja uudelleen järjestämisen mahdollisuudet olisi tullut selvittää perusteellisesti ennen lakkauttamispäätöstä.

Tanja Pyykkönen